

ANGELA MARINESCU

Pincér, egy erős rövid kávét kérek, hogy villanyozzam fel ezt a tömény verset

Költészetem egyszerű, fekete és tömör, áthatítja a mikrofont, csak semmi töredékesség, kívül-belül kommunista, neki köszönhetően bírtam ki a kommunizmust, mint egy két végén lángoló patkány.

Voltam illatos apáca, egész a földig érő ruhákban száradtam el.

Leszívtam torkomon az illúzió füstjét.

Drogoztam együtt élőkkel, és holtakkal is. Verssorokat loptam tőlük.

Vénámba engedtem a vörös öngyilkosok dalait.

Az árnyékomra támaszkodom, kemény, mint a kő.

Hidegen hagynak a szakadt,

fekete szoknyám hosszát méregető tekintetek.

Nyelvet öltök a nőkre, akik törekenyek és mindegyre

a hátam mögött settenkednek.

Lehajtom a vodkát, szégyenérzet nélkül. Kielégítem magam, szégyenérzet nélkül.

Öreg vagyok, függő és féltékeny. Ne a költészetem kövessétek.

Engem kövessetek. A költészetem én vagyok.

Lustán nyúlok el a költészetem mellett.

Bal tudom vérben úszik, és kiáll belőlem, mint egy fallosz.

Játszadozom a lezuhant XXL 1941-es gép

fekete dobozában tolongó nyüvekkel.

Odasimulni egy furcsa lényhez

egy furcsa lényvel sugdolóztam, meghatározni

nem tudom, sőt próbáltam elhatárolódni tőle, nem akartam megérinteni,

de még rápillantani sem,

leváltam róla, mint egy szexuális tárgy, mely épp

abban a pillanatban a szeme láttára roppan össze.

mondtam neki: „én az intenzitásra hajtok”,

a hidegrázós, tömény intenzitásra, amibe belebetegszel,

ami végigkísér az időn, bármit teszel,

ami nélkül már se élni, sem lélegezni sem bírsz, annyira erős,

hogy előnt az undor, a hányinger,

és le kell dugnod az ujjad a torkodon.

a torkodon, pontosabban a gégéig,
amin keresztül a hatalomra jutott nácik
egyenesen a gyomrodba tuszkolják a vörös patkányt.
ha egyedül vagy, ez a betegség felfokozza
a szexuális ösztöneid, mondtam alázatosan,
és komplexusokkal, áraszt el, annak rendje szerint,
mert annyira szerencsétlen leszel,
hogymár fel sem is bírod ismerni
az intellektusod és szaktudásod tátongó hiányosságait,
talán pusztán a hit,
a kakofónia és a visszamaradottság (a női lélek
elpusztíthatatlan triász)
kötődik az intenzitáshoz,
a női
műveletlenségemhez, netán a halálösztönhöz,
amely úgy halad végig a vénáimon, mint egy hegyi oroszlán,
ami elpusztít mindent, amihez odasimul,
széttép, amíg a sötétben rejtőző állat nyomát kutatja,
és ekkor megpillantod kicsinyességét,
mielőtt elillan.

André Ferenc fordításai

■ **Angela Marinescu** (eredeti nevén: Basaraba-Angela Marcovici, 1941–2023) a román költészet egyik legnagyobb hatású alakja volt. Fiatalkorában hosszú éveken át súlyos tüdőbajban szenvedett, rengeteg fájdalmas beavatkozáson ment keresztül. Ezek a tapasztalatok nagy mértékben hatottak a költészetére. Verseit a hatvanas években kezdték közölni a folyóiratok, első kötete 1969-ben látott napvilágot. Élete során több mint 15 kötete jelent meg, munkásságáért számos irodalmi díjjal kitüntették. Idős korában megküzdött a mellrákkal, betegségéről nyíltan beszélt, sőt olyan portrét is nyilvánosságra hozott, amelyen látszanak a maszektómia hegei.

Stílusára jellemző a fokozott érzelmi intenzitás és a kendőzetlen kitarulkozás, a testiség és nemiség tematizálása. Lírayelvére a neoavantgárd poétikák gyakoroltak hatást. Sűrű, intenzív és eredeti képalkotásai révén egyfajta magánmitológiát teremt, ugyanakkor nem mentes némi cinizmustól sem. Lírájának sötét hangvételét több kritika is kiemeli – miközben az életöröm is megmutatkozik írásaiban. Idősebb korában egyre gyakrabban boncolgatta műveiben fontos témáinak, a szexualitásnak az összefüggéseit az öregedés tapasztalatával.

Marinescu költészete forradalmasította a román lírát. Az a felszabadító erő, ahogyan a szexualitás és a nőiség tematizálása megjelenik a verseiben, jelentős hatással bírt mind a kortársaira, mind a fiatalabb költőnemzedékekre. Haláláról rengetegen megemlékeztek, a román irodalmi élet legjelentősebb alkotói vallottak rájuk gyakorolt hatásáról. Mihai Iovănel irodalomtörténész egyik esszéjében egyenesen a „román költészet punkkirálynőjének” nevezi őt.